CZĘŚĆ XXXIII, № 27. ROK 17 (1846).

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumarata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Klassycznej, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego, w Wilnie, w xięgarniach Glücksberga i Zawadzkiego, nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 14½ r. *Półroczna*, 7¼ r. sreb. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni: *Roczna*, 13 rub. sreb. *Półroczna*, 6½ rub. sreb. Dla Królestwa Polskiego naznacza się taż sama cena co i w Cesarstwie.

PIĄTEK, 12/24 KWIETNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, 11/23 Kwietnia.

NOWINY DWORU.

N. Cesarz Jmć i JJ. CC. Wysokości W. X. Następca Cesarzewicz, WW. Xiążęta Mikołaj Mikołajowicz, Michał Mikołajowicz, Michał Pawłowicz, W. X. Marya Mikołajówna i X. Maxymiljan Leuchtenbergski i W. X. Marya Michałowna, w nocy Zmartwychwstania Pańskiego byli na jutrzni w Wielkiej Kaplicy Zimowego Pałacu. Między tém nabożeństwem a Mszą św. N. Cesarz Jmć przyjmował powinszowania Członków Rady Państwa, Ministrów, Senatorów, Jenerałów i Oficerów Gwardyi, wojsk linijowych i marynarki, urzędników Dworu i osób prezentowanych.

Rozkaz dzienny Cesarski *z d. 7 Kwietnia.*

«Wojenny Jenerał-Gubernator Petersburski, Jenerał-adjutant, Jenerał piechoty *Kawelin*, na własną prośbę dla słabości zdrowia, zostaje uwolniony od dotychczasowego urzędu, z pozostaniem Członkiem Rady Państwa, Senatorem i Jenerał-adjutantem. — Zostają podniesieni do rang: Jenerała piechoty, Jenerałowie-porucznicy: Senator, xiążę *Eristow*, Komendant miasta Rygi *Manderstern 1*, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków i Dowodzący 1 Korpusem piechoty *Czeodajew*, z zatwierdzeniem Dowodzca tegoż korpusu.—Jenerał-porucznika, Jenerał-majorowie: Członek Rady Głównego Zarządu krajem Zakaukazkim, liczący się w armii *Kochanow*, Dowodzący 6 dywizyą pieszą *Grabbe 2*, z zatwierdzeniem Naczelnikiem tejże dywizyi i Tyfliski Komendant *Briesemann von Netting*. — Jenerał-majora, Pułkownicy: Komendant Alexandropolskiej twierdzy, liczący się w armii *Witkowski 1*, obaj ostatni z zachowaniem dotychczasowych obowiązków.—Z 19 brygady artylleryjskiej *Czaplic*, z pozostaniem w artylleryi i przy Oddzielnym Kaukazskim korpusie. — Sprawujący obowiązki Członka Audytoryatu polowego Czynnej Armii, liczący się w armii *Dokudowski*, zostający przy Stockholmskiém Poselstwie, liczący się w jezdzie *Bodisko 1*, obaj z zachowaniem dotychcz. obow..—Sprawujący obow. Dyrektora lazaretów czynnej armii, liczący się w armii *Zwierew 2*, z zatwierdzeniem na tym urzędzie; sprawujący obow. Naczelnika 6 okręgu korpusu żandarmów *Czerkiesow*, sprawujący obowiązki Wojennego Naczelnika Radomskiej gubernii, liczący się w armii *Gorłow 1*, obaj ostatni z zachowaniem dotychcz. obow.; sprawujący obow. Naczelnika Sztabu Oddzielnego Orenburskiego korpusu, z Jeneralnego Sztabu *Pribytkow*, z zatw. Naczelnikiem tegoż Sztabu; Dowodzca 4 brygady artylleryjskiej *Chałanski 2*, Dowodzca 15 brygady artylleryjskiej *Rehfeldt*, Dowodzca Kaukazkiej grenadyerskiej artylleryjskiej brygady *Nolde*, Dowodzca Ekaterynburgskiego pieszego pułku *Rafałowicz*, Dowodzca pułku strzelców Feldmarszałka Xięcia Kutuzowa Smoleńskiego *Kannabich*, czterej ostatni z zachow. dot. obow.; z korpusu Żandarmów *Puchała-Cywiński;* Dowodzca 2 odwodowego bataljonu saperów *Burmeister 2*, z zaliczeniem do bataljonów saperów; Dowodzca konno - artylleryjskiej brygady i konnej № 20 bateryi Syberyjskiego linijowego pułku kozaków *Simanow 1*, z pozostaniem Dowodzcą tejże brygady; Dowodzca Białostockiego pieszego pułku *Skalon 1*, Dowodzca Modlińskiego pieszego pułku *Bohajewski*, ze Sztabu Jeneralnego *Jakowlew 4*, Dowodzca Sofijskiego pułku morskiego *Martinau*, z zachowaniem dotychcz. obowiązków; Dowodzca pułku gwardyjskiego ułanów J. C. Wysokości Wielkiego Xię-

cia Michała Pawłowicza *Markow 3*, i ma zostawać przy 7 lekkiej dywizyi jazdy z zaliczeniem do jazdy, z 11 lekkiej bateryi konnej artylleryi fligel-adjutant *Jafimowicz 3*, z zaliczeniem do orszaku J. C. Mości, adjutant J. C. W. Głównodowodzącego korpusami Gwardyjskim i Grenadyerskim z konnej artylleryi gwardyi *Łutkowski*, z pozostaniem przy J. C. Wysokości i w polowej artylleryi konnej, Dowodzcą 3 artyller. brygady *Samson*, Dowodzca 1 Grenadyerskiej artylleryjskiej brygady *Drake*, obaj z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; Dowodzący 2 konno-artylleryjską dywizyą *Bobylew 2*, z zatwierdzeniem Naczelnikiem tejże dywizyi, Dowodzca 11 artyl. brygady *Gołowin 2*, Dowodzca Mingrelskiego pułku strzelców *Kazaczkowski*, Zarządzający Tyfliską Komisoryatską Kommissyą, liczący się w Armii *Berylew*, trzej ostatni z zachow. dotychcz. obowiązków; Sprawujący obow. Naczelnika Sztabu 3 odwodowego korpusu jazdy, ze sztabu jener. *Blom* z zatwierdz. Naczelnikiem tegoż sztabu, Dowodzca Moskiewskiego pieszego pułku *Dobrzański*, Dowodzca pułku huzarów J. C. Wysokości Xięcia Maxymiljana Leuchtenbergskiego *Kęski*, Dowodzca pułku Ułanów J. C. W. W. Xięcia Mikołaja Alexandrowicza *Worobjew*, Dowodzca pułku Huzarów Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego hrabi Paskiewicza-Erywańskiego *Budberg 2*, czterej ostatni z zachow. dotychcz. obowiązków, z pułku konnej gwardyi *Alexandrow*, xiążę *Wasilczykow* i *Gałachow*, wszyscy trzej z zaliczeniem do orszaku J. C. Mości a pierwszy i do korpusu gwardyi; z Czarnomorskiego wojska kazaków *Zienczenko*, z pułku kozaków gwardyi Fligel-adjutant J. C. Mości hrabia *Orłow-Denisow* z zaliczeniem do orszaku J. C. Mości, Sprawujący obow. Vice-Dyrektora Komisoryatskiego Departamentu Ministerstwa Wojny, liczący się w Armii *Bachtin 2* z pozostaniem w Armii i zatwierdzeniem na urzędzie.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski z d. 30 Marca, liczący się w armii Jenerał-major *Ozierski* mianowany Dowodzcą 1 brygady 9 dyw. pieszej na miejsce zmarłego Jenerał-majora *Sokołow*.

— Przez takiż rozkaz dzienny z dnia 1 Kwietnia, Dowodzca Staroingermanlandskiego pieszego pułku pułkownik *Czerniewski*, mianowany Pomocnikiem Jenerała Naczelnika 3 Okręgu Straży Wewnętrznej.

— Przez Ukaz Cesarski do Kantoru Dworu z d. 7 Kwietnia hrabianka Adelaida *Armfeldt*, mianowana Frejliną N. Cesarzowej.

— Przez takiż Ukaz z d. 6 Kwietnia mianowani: Szambelanami Dworu, Radzcy Stanu: Kamer-junker, Radzca Ministerstwa Spraw Zagranicznych *Richter*, urzędnik Departamentu Poczt *Gałachow*, i Członek Moskiewskiego oddziału Rady Rękodzielniczej *Skalon*. — Kamer-junkrami Dworu, Radzcy Dworu: Pomocnik starszego urzędnika Kancellaryi Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego *Chodyński* i Sekretarz Kancellaryi Ministerstwa Wojny *Rostowski*; — Radzcy Honorowi: urzędnik Departamentu Poczt *Naumow*, pierwszy Sekretarz Poselstwa Cesarskiego w Turynie *Skariatin*, urzędnik Kancellaryi Min. Wojny xżę *Dołgorukoj* i urzędnik Poselstwa Cesarskiego w Neapolu *Taniejew*.

— Przez takiż Ukaz z dnia tegoż mianowani Kamerjunkrami Dworu, Radzcy Honorowi: Marszałek Szlachty powiatu Bobrowskiego *Tulinow*, sprawujący obow. Pomocnika Dyrektora Skarbcu Cesarskiego broni starożytnej baron *de Bode* i Rządzca Kancellaryi Jenerał-Gubernatora Czernihowskiego, Połtawskiego i Charkowskiego *Tański*.

— Przez Ukazy Cesarskie do Rządzącego Senatu z d. 22 Marca b. r. Prezes Taurydzkiej Izby Skarbowej Rzeczywisty Radzca Stanu *Sokołogorski* uwolniony zostaje od tego urzędu — Prezes Tomskiego Rządu Gubernijalnego Radzca Stanu *Winogradzki*, na własną prośbę otrzymuje uwolnienie od tego urzędu a na miejsce jego Prezesem mianowany Radzca Dworu *Smirnow*.

— Przez takiż Ukaz do Rządzącego Senatu, z dnia 16 Marca następni urzędnicy, którzy obok gorliwego i nieposzlakowanego pełnienia obowiązków, wysłużyli prawem ustanowione w dotychczasowych rangach zakresy, zostają podniesieni do rang: Radzcy Stanu, Radzca Kollegialny: Pułkowy Sztab-lekarz pułku strzelców gwardyi Antoni *Sadowski* — Radzcy Kollegialnego, Radzcy Dworu: Ordynator Mohylewskiego wojskowego lazaretu Sztab-lekarz Józef *Jankowski*, Pomocnik Naczelnika oddziału Kancellaryi Namiestnika Królestwa Polskiego Teodor *Jewiecki*, Kijowski Prokuror Gubernijalny Gabryel *Matiunin*, Mohylewski Gubernijalny Strapczy Spraw Skarbowych Andrzej *Gołowko-Ułazowski* i Radzca Kijowskiej Izby Skarbowej Jan *Radkiewicz*.

— N. Cesarz zezwolił, aby przy wydaniu pożyczek w dotkniętych nieurodzajem gubernijach, na majątki w których liczba dusz popisowych nie przenosi dziesięciu, używany był papier niesztęplowy, i aby żadne prywatne spory i długi nie służyły za przeszkodę do wydania takich pożyczek, potrzebnych na opatrzenie żywności.

UKAZY RZĄDZĄCEGO SENATU.

1.) *22 Lutego*. Z ogłoszeniem następnego Zdania Rady Państwa potwierdzonego przez N. Cesarza d. 7 Stycznia: 1) W gubernijach zachodnich, we wszystkich sprawach, w których przed 9 Września 1840 roku, t. j. przed wprowadzeniem ogólnych praw Cesarstwa, istcowie otrzymali kondemnaty, lecz jeszcze w sądach pierwszego stopnia nie stanęły zaoczne dekreta, obwieścić istców, iż jeśli chcą popierać zaczęte sprawy, mają wnieść pretensije swoje na nowo koleją i w terminach, postanowionych ogólnemi ustawami Cesarstwa, stosownie do rodzaju każdej pretensii. Sądy obowiązane są, sprawy te załatwiać, jak gdyby były nowo wprowadzone, nie pobierając tylko poszlin od obja-

wienia pretensij (пошлины исковыя), jeżeli już wprzódy były wniesione. 2) Dla istców, chcących otrzymać exekuciją zaocznych wyroków, od otrzymania których lat dziesięć jeszcze nie upłynęło, wyznaczyć przez gazety, stosując się do art. 2545 Ukł. Praw Cywil. (T. X, wyd. 1842 r.), termin roczny na podanie w sądownictwach, w których te wyroki zapadły, prośb o wezwanie stron odwodowych do wysłuchania wspomnionych wyroków przepisaną koleją; również termin roczny na podaniu prośb o objawienie zaocznych wyroków wyznaczyć i dla stron odwodowych, których dobra na mocy takich wyroków przeszły w posiadanie istców mniej niż na lat dziesięć przedtém. Zaraz ostrzedz, jak powodowe, tak i odwodowe strony, iż po upływie terminu rocznego, liczącego się od najpóźniejszego wydrukowania w gazetach pierwszej publikacii, istcowie tracą prawo na przywiedzenie do skutku zaocznych wyroków, a strony odwodowe na ich zbijanie. 3) Stronom odwodowym i w ogóle obwinionym w zaocznych wyrokach, po stawieniu się w sądzie, dla wysłuchania takiego wyroku, wyznaczyć, stosując się do art. 2494 Praw Cywil., jeszcze sześć miesięcy, od objawienia tego wyroku, na podanie do tego sądu żałoby lub odpowiedzi, z zastrzeżeniem, iż, w razie uchybienia tego terminu, prawo na wznowienie processu, traci się nazawsze. 4) Dla osób, bawiących za granicą, postanowiony w punkcie 2, roczny termin podwaja się. 5) Co do zostawienia u tej lub drugiej strony dóbr spornych do ostatecznej decyzii spraw, o mogących wyniknąć na mocy powyższych przepisów, pretensijach, i o nałożeniu, dla ich zabezpieczenia, aresztów, postępować podług ustaw ogólnych art. 2517, 2671 i 2674 Ukł. Pr. Cyw. 6) Akta wymagające przyznania, lecz podczas gdy obowiązywał Statut Litewski i Konstytucije, nieprzyznane, po ogłoszeniu Ukazu 25 Czerwca 1840 r. nie mogą być do zeznania przyjmowane, i gdyby z niewiadomości były przez sądy do zeznania przyjęte, nie nabywają dla tego takiej mocy, jaką im zapewniały obowiązujące dawniej miejscowe prawa. Z tych aktów, zgoła przeciwne obowiązującym teraz ustawom, powinny być poczytane za nieważne, inne zaś nabywają takiej tylko mocy i w takiej rozciągłości, jaką im te ogolne ustawy nadają. 7) Obligi, którym od nastania ich do ogłoszenia Ukazu 25 Czerwca 1840 r. (t. j. do 9 Września tegoż roku) nie upłynął jeszcze rok i sześć niedziel, i które w swoim czasie, t. j. przed upłynieniem tego terminu, były podawane do zapisania w sądach lecz w nich nie były przyjęte i potwierdzone, jedynie przez nieświadomość i innych ku temu prawnych przeszkod nie było i nie ma, mogą, podług woli kredytorów, być podawane do właściwych sądów dla wciągnienia ich do xiąg, i wtedy obligi te, zupełnie zgodnie z 4 punktem Ukazu 25 Czerwca 1840 r., uchowują tę moc prawną, jaką im nadawały prawa miejscowe, pod któremi wzięły nastanie. 8) Co do wydawania świadectw na ewikciją (залогъ) w kredytowych zakładach, dóbr leżących w gubernijach Zachodnich, trzymać się i ogólnych co do tego przepisów i prawideł 4 punktu Ukazu 19 Lutego 1803 roku, stosując je do długów i pretensij opartych przed 9 Września 1840 roku na oddawanym na ewikciją majątku. Do sporządzenia aktu na zastaw (закладъ) lub wybycie majątków prywatnym osobom, miejscowe sądy powiatowe i Izby Cywilne powinny przystępować nie wprzód, aż po powzięciu, pod własną ich, stosownie do art. 1213 Ukł. Praw Cywil., odpowiedzialnością, wiadomości z xiąg aktowych, z doniesień i tablic, wskazanych w punkcie 6 Ukazu 19 Lutego 1803., o wszystkich długach i pretensjach, opartych do 9 Września 1840 r. na zastawianym lub wybywanym majątku. Sądy powiatowe i Izby Cywilne innych gubernij, powinny sporządzać akta kupna, daru i zastawy (закладныя) na dobra w gubernijach Zachodnich leżące, nie inaczej, pod własną, na mocy tegoż 1213 artykułu odpowiedzialnością, aż po złożeniu przez przedającego, darującego lub zastawiającego świadectwa miejscowej Izby Cywilnej, z temi wiadomościami i wykazami, jakie podług ogólnych ustaw i Ukazu 16 Lutego 1803 r. wymagają się co do świadectw, wydawanych na oddanie dóbr na ewikciją kredytowym zakładom. 9) Dawniejszych obligów, pisanych z zabezpieczeniem długu na nieruchomym majątku i wciągnionych do xiąg aktowych przed 9 Września 1840 r., nie poczytywać za równomocne z aktami zastawy, czynionemi na mocy ustaw ogólnych. W uzyskaniu za niemi pieniędzy postępować podług prawideł, zawierających się w potwierdzonych przez N. Cesarza 3 Kwietnia 1840 i 29 Kwietnia 1842 r. Zdaniach Rady Państwa i w ukazie 25 Czerwca 1840 r., trzymając się drogi exekucyjnej, wskazanej w Tomie X w Xiędze V Układu Praw Cywilnych, nie poszukując jednak na dłużnikach, z rzeczy wspomnionych obligów określonej w art. 2093 Ukł. Praw Cywiln. opłaty trzech procentów za nieuiszczenie się na terminie.

2.) *tegoż d.* Z ogłoszeniem rozkazu N. Cesarza o zarządzie Woroneżskiem stadnictwem.

3) *4 Marca.* Z ogłoszeniem rozkazu N. Cesarza, aby dzieciom małoletnim, zostającym przy zamkniętych lub przesyłanych więźniach, wydawać strawne pieniądze jak pełnoletnim więzniom.

4.) *7 tegoż m.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza Zdania Rady Państwa o objawianiu wyroków w sprawach kryminalnych.

5.) *20 Marca.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza Postanowienia Komitetu Ministrow o roskładzie 276,732 r. 76 kop. sr. assygnowanych jako dodatek do summ teraz płaconych na utrzymanie Rządów gubernijalnych i Kancellaryj Gubernatorów, dla urządzenia ich w 19 gubernijach, w których nowe etaty nie zostały jeszcze wprowadzone. W liczbie tych gubernij są: Wileńska, Witebska, Mińska, Mohylewska, Podolska, Grodzieńska i Kowieńska.

6.) *21 tegoż m.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez

*

N. Cesarza Zdania Rady Państwa dozwalającego Jenerał-adjutantowi Perowskiemu i kupcom Klassenowi i Plitowi utworzyć towarzystwo ogniowe pod firmą: *Salamandra*, podług złożonej przez nichże ustawy. (Kapitał towarzystwa ma wynosić trzy miliony r. sr. i ma powstać z sześciu tysięcy akcij (паевъ). Czas trwania towarzystwa zakreśla się lat 25.)

7.) *27 tegoż m.* Z zabronieniem, aby w winnych sklepach zagraniczne trunki gorące nie były rozlewane do półbutelek.

8.) *11 tegoż m.* Z ogłoszeniem potwierdzonej przez N. Cesarza ustawy o poborze od ceny szacunkowej nieruchomości w Petersburgu.

9.) *19 tegoż m.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza postanowienia Komitetu interessów Zachodnich gubernij o urządzeniu jednodworców w tychże gubernijach. Stosownie do tego postanowienia: 1.) Jednodworcy tak mieszkający na gruntach skarbowych, gminowych lub własnych, jak i nieosiadli mają zostawać pod wiedzą Ministerstwa Dóbr Państwa; 2.) Jednodworcy osiadli na gruntach obywatelskich mają przejść pod zarząd ziemskiej policii, pod dozorem zwierzchności gubernijalnej; 3.) Z pomiędzy nieosiadłych jednodworcow, wolno będzie przypisywać się do gmin miejskich i zostawać pod miejskim zarządem, tym tylko, którzy sami będą tego życzyli i zajmują się jakiém rzemiosłem lub przemysłem, bytowi miejskiemu odpowiednym.

—

11 Marca, umarła w Tiflisie mając lat 69, Jej Wysokość Carewna Gruzyjska Tekla Irakljewna, Dama orderu św. Katarzyny, wdowa pułkownika Xięcia Dżambakurian-Orbeliana, siostra ostatniego Króla i ostatnia córka Króla Herakliusza.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 15 Kwietnia.

Najjaśniejszy Pan, Ukazami Najwyższemi wydanemi w dniu 18 Lutego r. b., do Kapituły Cesarsko-Rossyjskich i Królewskich Orderów, ozdobić raczył orderami Św. Anny 3-ej klassy: Assesora przy Kommisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych ze strony Greko-Unickiego Duchowieństwa, Officjała Chełmskiej Greko-Unickiej Katedry, Jana Pocieja, i Budowniczego Okręgu Krakowskiego Herzoga.

— Najjaśniejszy Pan, na przedstawienie JO. Xięcia Namiestnika Królestwa Polskiego, udzielić raczył w drodze łaski, P. Abrahamowi Januszewskiemu, byłemu Imanowi Meczetu Machometańskiego w Winksznupiach, Powiecie Kalwaryjskim, wsparcie dożywotnie po rubli sr. 90 rocznie.

— JO. Xiążę Namiestnik Królestwa, decyzją swoją, objawioną w odezwie Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej, z dnia 28 Stycznia (9 Lutego) r. b., № 693, w uzupełnieniu przepisów o djetach i kosztach podróży, z dnia 6 (18) Czerwca 1841 r., postanowić raczył, aby koszta za użycie powozu, przyjmować tylko urzędnikom, którzy mają rangi lub zajmują posady należące do klassy 5 włącznie, niższym zaś wynagradzać koszta za bryczkę.

— Rada Administracyjna, na posiedzeniu swojem d. 12 (24) Marca b. r., uwolniła na własne żądanie, Radzcę Dworu Pawła Biernackiego, od obowiązków Inspektora Poczt Królestwa Polskiego, i mianowała w jego miejsce dotychczasowego Naczelnika Urzędu Pocztowego w Kaliszu, Assesora Kollegjalnego, Szymona Kaczeunowa.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

AUSTRYA. *Wiedeń 2 Kwietnia.* Gazeta *Dostrzegacz* powtarza w całości artykuł umieszczony w gazecie *Courrier du Bas Rhin* przez PP. Karola *Rogawskiego*, Mikołaja *Lissowskiego*, Macieja *Pateryńskiego* i Józefa *Chładek*, o powstaniu Polskiem. wypadkach Krakowskich, a nadewszystko o mniemanych okrucieństwach, popełnionych tam jakoby przez jenarała Collin. W *Dostrzegaczu* artykuł ten poprzedzony jest uwagami następującemi: «Gazeta *Courrier du Bas Rhin* wychodząca w Strasburgu ogłasza następny list pisany do Redakcyi tej gazety przez czterech wychodzców polskich z Krakowa; nie wahamy się powtórzyć to pismo, albowiem nosi piętno kłamstwa we wszystkiém co się tam mówi o postępowaniu Rządu Austryackiego, jego jenerałów i urzędników i dla tego że nadto wyjawia ważne szczegóły o początku i postępie tego zbrodniczego spisku i o jego smutnym końcu.

«Co się tycze twierdzenia w tém pismie zawartego, mianowicie że Mocarstwa dowiedziały się o planach spiskowych jedynie «z objawień, których zródło zostanie kiedyś «wykryte,» z temi objawieniami rzecz ma się tak samo, jak i ze wszystkiemi zagadnieniami historycznemi. Autorowie listu nie tłumaczą się jasno względem źródła doniesień, my nie wahamy się ze wskazaniem takowego. Co dało poznać że gotowało się powszechne powstanie w Wielkiém Xięztwie Poznańskiém, w okręgu Krakowa i w Galicyi, było to zjawienie się w tych krajach mnóstwa propagandystów należących do emigracyi polskiej, wielość pism rewolucyjnych rozsypanych po tych krajach, bronie wszelkiego rodzaju wprowadzone podstępnie wszelkiemi podobnemi drogami do Wielkiego Xięztwa Poznańskiego i Galicyi, zapasy prochu chowane po rozmaitych kryjówkach szczególniej na ziemi Krakowskiej, jednem słowem wypełnienie wszystkich środków wskazanych w instrukcyach pisemnych dla wytępienia wszystkich mieszkańców niepolaków, oraz wszystkich polaków, którzy w dniu powstania

wzbranialiby się należeć do przewrotu społeczeńskiego. Doniesienia tu wspomniane są dostateczne i jeżeli było przewidziane że tak okropne wypadki mają nastąpić, fakta dowiodły, że wodzowie zamachu, w miejscach, gdzie nie zdołali utaić przygotowań *materyalnych*, umieli jednak lepiej utrzymać w tajemnicy chwilę wybuchnienia.»

ANGLIJA. *Londyn 4 Kwietnia.* Na posiedzeniu Izby Niższej 2 b. m. P. Smith O'Brien wniosł, iżby był uchwalony adress do Królowej z przełożeniem o nieludzkości z jaką w Irlandyi, mianowicie w hrabstwie Galway, niektórzy właściciele dóbr ziemskich obchodzą się z pracującą na ich gruntach rolniczą ludnością. W jednym z tych przypadków, 68 rodzin, liczących 270 osób, były wygnane w dniu jednym. P. O'Brien żądał wyznaczenia śledztwa o tym przedmiocie. Minister sir J. Graham z ubolewaniem uznając że ten fakt jest prawdziwym, dodał, że systemat podobnego wypędzania fermerów w rzeczy samej niepowinien być cierpiany i że należałoby mu zapobiedz w drodze prawodawczej. Co do wniosku szan. Członka, ten może być uważany za nadpotrzebny, albowiem Rząd nakazał już śledztwo którego żąda. Skutkiem tego P. O'Brien swój bill cofnął.

Na posiedzeniu 3 b. m. żywe rozprawy miały miejsce z powodu pierwszego odczytania billu o środkach zapobieżenia popełnianym w Irlandyi gwałtom i nawet zbrodniom przez niższe klassy ludności na majątkach i osobach właścicieli ziemskich. P. O'Connell był przeciwnym billowi, dowodząc, że daleko potrzebniejszemi byłyby środki przeciw nadużyciom właścicieli. W takim duchu podał poprawę do billu, nazywając ten ostatni niekonstytucyjnym i samowolnym. P. Osborne popierał dodatek P. O'Connell, za billem zaś obstawał Minister Wojny, sir Sydney Herbeet, sam będąc właścicielem dóbr w Irlandyi. Lord John Russell nie opierając się pierwszemu odczytaniu, zachował sobie wolność mówienia przeciw niektórym częściowym rozporządzeniom prawa. Dalszy rozbior odłożony został na poźniej.

— Gazeta urzędowa zawiera długi spis wojskowych awansowanych w armii angielskiej i wschodnio-indyjskiej z powodu ostatniej bitwy w Indyach. W liczbie innych podpułkownicy Ashburnham, Taylor, Cureton, White, Wheeler i Mac Laren mianowani zostali pułkownikami i adjutantami Królowej.

— Nowy bill celno-zbożowy sprawia wielkie zamieszanie w łonie rodzin wyższej arystokracyi angielskiej. Wielu synów i krewnych lordów zmuszeni byli zrzec się swoich posad parlamentowych z powodu że byli za środkami przez Rząd podanemi a zatém w sprzeczności ze swemi ojcami lub stryjami, od których zależą; w tej chwili podobna zdarza się okoliczność w Izbie Lordów. Nikt wprawdzie nie wychodzi do dymisyi, albowiem i ojciec i syn należą obaj do jednej Izby, niemniej wszakże fakt ten jest osobliwy i godny być zapisanym.

Hrabia Derby, na ten raz liberalniejszy niż jego potomstwo i który, jak wiadomo, od wstąpienia na tron Królowej Wiktoryi nie zasiadał w Parlamencie, zamierza przybyć po świętach umyślnie i zająć swe krzesło dla głosowania za zniesieniem cła od zboża, to jest za billem ministrów przeciw któremu najmocniej będzie stawał lord Stanley, syn hrabi Derby, jako głowa Oppozycyi w Izbie Lordów.

PORTUGALIJA. Odebrano w Anglii depeszę z Lizbony, że projekt ustanowienia Regencyi w osobie małżonka Królowej na przypadek śmierci J. K. Mości, przyjęty został 97 głosami przeciw 5.

— Ostatnia poczta z Indyj przywiozła wiadomość, że Macao ogłoszone zostało wolnym portem, co wielki będzie miało wpływ na handel Anglii z Chinami przez spółzawodnictwo z Hong-Kong, od którego Macao jest nierównie lepiej położone pod względem dogodności handlowych.

FRANCYA. *Paryż 5 Kwietnia.* Na posiedzeniu 3 b. m. Izba przyjęła 232 głosami przeciw 101 projekt prawa o otworzeniu kredytu na inskrypcye pensyj wojskowych.

Całe posiedzenie 4 b. m. było zajęte słuchaniem prośb podanych do Parlamentu, z których trzy, od Stowarzyszenia Protestantyzmu Francuzkiego uznane zostały za zasługujące na uwagę i odesłane do właściwych Ministrów. Domagano się w nich pozwolenia xiężom tej sekty wchodzenia do lazaretów wojskowych dla nawiedzania chorych spółwyznawców, oraz innych tym podobnych swobód. Prośby te wzbudziły żywe rozprawy religijno-edukacyjne, lecz te ukończyły się na zrobioną przez P. Odillon Barrot uwagę o całej ich niewłaściwości i płonności.

— P. Hernoux, sprawozdawca Kommisyi wyznaczonej przez Izbę Deputowanych do rozbioru projektu prawa o udzieleniu 93 miljonów franków kredytu dodatkowego, żądanego dla postawienia marynarki na stopie odpowiedniej potrzebom czasowym. Projekt Ministra, dla przyprowadzenia floty do stanu normalnego, żąda mieć 40 okrętów czterech rang, z nich 20 czynnych (à flot) a 20 w portach i na warstatach, 66 fregat trzech rang, z nich 40 czynnych, 160 korwett, brygów, lekkich statków, wszystkie czynne, oraz 10 statków przewozowych. W ogóle 286 statków. Kommisya wnosi zmniejszenia w liczbie statków każdego z tych oddziałów tak, iżby ogół wynosił 231, a summa na nie potrzebna do 73 miljonów. W tym rozmiarze Kommisya zgadza się z projektem co do zbudowania 100 statków parowych, reprezentujących razem siłę 28,800 koni, nadto zastosowania siły 3,800 koni do systematu parożaglowego na 4 okrętach, tyluż fregatach i korwetach i 800 koni dla ustanowienia bateryj do obrony ujścia rzek.

— Dziś otwarta została część drogi żelaznej zwanej północną. idąca z Arras do granicy Belgijskiej.

— Niektóre rzeki jako Rodan, Loara, Maine i Sekwana znacznie w tej chwili wzbierają.

NIDERLANDY. *Haga 4 Kwietnia.* Król Jmć mianował Ministrem Stanu, Radzcę Stanu barona van Heekeren van Kal.

— Odebrano z Batawii wiadomość, że Wielkorządzca tej kolonii, P. Rochussen, skutkiem oświadczenia Biskupa Katolickiego iż się uważa niezależnym od kontroli władzy doczesnej, zmuszony był zawiesić go w pełnieniu obowiązków.

SZWAJCARYA. *Kanton de Vaud.* 29 Marca zaszły znaczne zaburzenia w Lausannie. Radykaliści wszczęli znowu prześladowania religijne i wczora policya rozwiązała pięć zgromadzeń religijnych bez zachowania należytych względów. Delegowani Kościoła Szkockiego, przysłani umyślnie dla przekonania się o prawdziwym stanie rzeczy, byli świadkami tego zgorszenia.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PRUSSY. *Berlin 16 Kwietnia.* 14 b. m. wieczorem zeszła z tego świata po długiej chorobie J. K. W. Xiężna Marya Anna, małżonka J. K. W. Xięcia Wilhelma Pruskiego, Stryja Królewskiego. Nieboszczka była piątą córką ś. p. Landgrafa Fryderyka Hesse-Hombourg; miała lat 61. Dwór Królewski przywdział żałobę na 4 tygodnie.

AUSTRYA. *Wiedeń 11 Kwietnia.* N. Cesarz Jmć raczył nadać tytuł Hrabi Cesarstwa i hrabi de Méran, baronowi Brandhofen, potomkowi małżeństwa morganatycznego J. C. W. Arcyxięcia Jana z baronową Anną Brandhofen.

Lwów 2 Kwietnia. J. C. W. Arcyxiążę Wielkorządzca Galicyi odebrał dziś wezwanie udania się do stolicy gdzie bytność Jego jest potrzebną dla dania objaśnień we względzie rozmaitych ważnych punktów powstania Galicyjskiego. J. K. W. ma odjechać jutro i zabawić do 9 lub 10 b. m. Spokojność jest u nas przywrócona, rozchodzą się jeszcze wprawdzie zatrważające pogłoski, ale są to wieści niepewne i niemające zasady.

— Piszą z *nadgranic Włoskich*, z dnia 2 Kwietnia do gazety *Mercure de Souabe:* «To co od kilku tygodni daje się uważać we Włoszech oraz w Medyolanie, pokazuje, że powstanie polskie nie było aktem osamotnionym, lecz owszem, że wszystko było tu przygotowane do sprawienia powszechnego pożaru. Wiadomo że rewolucyoniści uważają Włochy za grunt przyjaźny dla swych występnych zamiarów. Wszakże, jeżeli prawdą jest że podobny do Galicyjskiego zamach miał wybuchnąć w Lombardyi, czujność władz i wiadomość o nieudaniu się buntu polskiego odwróciły cios który nam groził i który, mimo to iż wypadek byłby dla Rządu pomyślnym, niemniej jednak by ściągnął klęski niewyrachowane. Zresztą, jenerał Radetzky, żeby być w gotowości na wszelki przypadek, zażądał posiłków, które są już w drodze do Włoch.

ANGLIJA. *Londyn 11 Kwietnia.* Królowa 8 b. m. odjechała do Windsor, gdzie Dwór zabawi przez święta.

— Królowa Jmć mianowała: Wielkorządzcę Indyj Wschodnich jenerał-porucznika sira H. Hardinge na godność dziedziczną Vice-hrabi połączonych Królestw z tytułem Vice-hrabi Hardinge of Kings-Newton; Wodza Naczelnego armii Wschodnio-indyjskiej jenerała sira Hugh-Gough, na godność Barona połączonych Królestw z tytułem barona Gough of Tchikeangfou (w Chinach) i Maradjpoure i Sutledge; Sir Henry George Smith, jenerał-major mianowany został kawalerem orderu Łaźni Wielkiego Krzyża a sir Henry Smith, zwycięzca pod Aliwal, Baronetem połączonych Królestw z tytułem Smith of Aliwal nad Sutledge.

PORTUGALIJA. Donoszą z Lizbony: «Nasze miasto ma wkrótce ujrzeć w swych murach znakomitych gości. Najpierwszym z nich będzie, jak słychać, Wielki Xiążę Konstantyn Rossyjski. Od kilku dni poselstwo Rossyjskie czyni wielkie przygotowania do Jego przyjęcia. Spodziewają się też w tych dniach Xięcia Panującego Saxe-Cobourg-Gotha, brata stryjecznego Króla Portugalskiego. Wielka trudność da się uczuć w pomieszczeniu Dostojnych Gości i ich orszaków, albowiem pałac Belem jest szczupły a las Necessidades wyporządza się w tej chwili i zajęty jest tłnmem pracujących.»

FRANCYA. *Paryż 12 Kwietnia.* Piszą z Tulonu 8 Kwietnia że J. C. W. Wielki Xiążę Konstantyn Rossyjski był tam spodziewany co chwila. 7 b. m. wyjechał do Tulonu na spotkanie W. Xięcia sprawujący interesa Rossyjskie P. Kisielew.

— Przez wyrok Królewski z d. 29 Marca J. K. W. Xiążę de Joinville, Vice-admirał, mianowany został Naczelnym Dowodzcą eskadry Morza Srodziemnego — J. K. W. Margrabina de Loulé, ciotka Królowej Portugalskiej przejechała 6 b. m. przez Bayonnę, udając się do Paryża.

HISZPANIJA. Ważne tu zaszły zmiany; skutkiem niezgody wynikłej w łonie Gabinetu, Ministerstwo prezydowane przez jenerała Narvaez, z dążeniem czysto-monarchicznem, rozwiązało się. 11 Kwietnia jen. Narvaez, Orlando Minister Skarbu i Burgos Spraw Wewnętrznych podali się do dymisyi. Do prezydencyi powołany został P. Isturitz, głowa partyi liberalnej, ale nowy Gabinet niezostał jeszcze złożony — Podług pozniejszych doniesień Rząd dał rozkaz jenerałowi Narvaez opuszczenia Hiszpanii; jenerał odmówił dla słabości zdrowia, mimo to został wywieziony, lecz tak w drodze zasłabł, że w Burgos musiano się z nim zatrzymać — Kortezy zwołane są na 24 Kwietnia — Wyrok przeciw wolności druku został odwołany.

— Infant don Enrique, wysłany przez jenerała Narvaez otrzymał zaproszenie wrócenia do Hiszpanii.

(Journ. de S. P. Psz. Poln. R. I.)

Pozwala się drukować. St.-Petersburg, 11 Kwietnia 1846 roku. *Ignacy Iwanowski, Cenzor.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.